

4. «Alexander» not so great. *RogereBert*: веб-сайт. UPL: <https://www.rogerebert.com/reviews/alexander-2004>.
5. Alexander (2004). *Imdb*: веб-сайт. User Reviews. UPL: <https://www.imdb.com/title/tt0346491/reviews>.
6. Alexander (2004). *RottenTomatoes*: веб-сайт. UPL: <https://www.rottentomatoes.com/m/alexander>.
7. Krzysztof Nawotka. Alexander the Great. Cambridge Scholars Publishing. 2010. P. 43.
8. Arrian. The Campaigns of Alexander. Translated by Aubrey de Sélincourt, Penguin Classics. 1971. P. 432.
9. Green Peter. Alexander the Great and the Hellenistic Age. London: Phoenix. 2007. P. 272
10. Making Alexander Fit for the Twenty-first Century: Oliver Stone's Alexander. *Academia*: веб-сайт.
11. Epic Alexander dyes a death with critics. *TheGuardian*: веб-сайт. UPL: <https://www.theguardian.com/film/2004/nov/25/news>

УДК 327.94(420)

РОЛЬ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ

А. В. Шевченко, М. І. Прихненко

Анотація: У цій статті розглянуто роль Сполученого Королівства в рамках російсько-української війни та її вплив на міжнародну позицію після наслідків BREXIT. В процесі дослідження були використані наступні методи та підходи: системний підхід, який надав можливість розглянути явище, що вивчається у якості цілісної елементу, методи індукції та дедукції та діалектичні методи дослідження. Авторкою зроблені висновки про можливість для Великої Британії проявити свій лідерський потенціал на міжнародній арені, що дозволить їй пом'якшити складні наслідки BREXIT, сформувати імідж гаранта безпеки та надійного партнера для будування нових комунікацій, підвищення її провідних позицій та можливостей реалізації плану «Глобальної Британії».

Ключові слова: Велика Британія, «Глобальна Британія», BREXIT, Україна, ЄС.

«Британія не може і не буде просто дивитися на
огидну і варварську атаку росії на Україну», –

*Борис Джонсон,
прем'єр-міністр Великої Британії*

Військове повномасштабне вторгнення росії на територію України – це не просто війна між державою, яка прагне розвивати демократію, жити у вільній країні, тому сміливо протистоять агресору й бореться за власні права і цінності, та авторитарною державою на чолі з диктатором, який не хоче втратити контроль над Україною, тому негуманними діями у вигляді «мирної спецоперації» прагне залякати й змусити відмовитись від європейського майбутнього; зараз, що ми бачимо – великий міжнародний конфлікт, результат якого безпосередньо вплине на велику кількість держав та на їх провідні позиції. росія кинула виклик усьому колективному Заходу, погрожуючи встановити свій контроль над ними, що у свою чергу поставить на порядок денний питання перерозподілу сфер впливу: «Це вже не про Україну і росію», – Джо Байден, президент США [3].

Європейські держави одноголосно засудили дії росії, ввели й вводять пакети санкцій, надають гуманітарну й військову допомогу та приймають тисячі біженців з території України. Але потрібно брати до уваги, що їх позиції – це не просто бажання захистити Україну, кожна із держав розуміє важливість «витримати» тиск з боку найбільшої країни світу, щоб «руській мір» не завітав до них, що автоматично призведе до Третьої світової війни. Розглядаючи кейс з Великою Британією, можна чітко окреслити: її позиція проста – знайти нових партнерів та збільшити вплив в Європі після виходу з ЄС. Але спершу, ніж відповісти на те, чи вдасться їй досягти цього – потрібно визначити її становище після BREXIT.

Після референдуму 2016 р. правління Британії розпочало використовувати термін «Глобальна Британія», як назва стратегії, яка буде основою зовнішньої політики після BREXIT: «По-справжньому глобальна зовнішня політика», – прем'єр-міністр Б. Джонсон [10]. У грудні

2016 р. міністр закордонних справ Б. Джонсон у Королівському інституті міжнародних відносин (Чатам-Хаус) виголосив свою першу програмну промову «За межами брекзит: Глобальна Британія». У цьому досить докладному та насиченому яскравими екскурсами в історію та літературними образами виступі, глава Форін-офіс позначив найбільш пріоритетні напрямки британської зовнішньої політики, чітко нагадують концепцію «трьох кіл» В. Черчилля [2]. Звернення до цієї давньої зовнішньополітичної доктрини не випадкове: як і після 1945 р. країна виявилася змушена шукати нове місце у світі. Влучно зауваженням дослідника Е. Дреа, «у подіях, пов'язаних із виходом з ЄС, центральну роль відіграє історія, або особливий погляд на імперське минуле Британії».

На початку 2020 р. Б. Джонсон у своїй промові в Грінвичі акцентував, що саме це місто стало нульовим меридіаном, точкою рахунку часу, символізуючи стан Британії, як точку відліку, центром світу, і якщо правильно розіграти карту, то зараз Британія може стати такою ж точкою відліку [14]. Також у виступі політика містилося три ключових послання, що стосуються традиційних сфер британської зовнішньої політики: відносин із США, Співдружністю та ЄС. Б. Джонсон порівняв Сполучене Королівство з Суперменом, яка накине свій плащ і врятує світ, проводячи у світ вільної торгівлі.

В лютому 2020 р. Домінік Рааб, міністр закордонних справ Британії окреслив **три опори стратегії «Глобальна Британія»** [9]:

1. Доводити усьому світу, що є найкращими союзниками, партнерами і друзями нашим Європейським сусідам;
2. Роль Сполученого Королівства як чемпіона вільної та відкритої торгівлі;
3. Сполучене Королівство буде ще більшою силою добра у світі.

У нинішньому вигляді єдиною відмінністю «Глобальної Британії» від черчилівської доктрини виступає її обрамлення найактуальнішими проблемами сучасності: захист довкілля, акцент на політиці розвитку, підтримка міжнародної безпеки. Однак як головний напрям, як і після Другої світової війни, **знову виступають відносини із США**. Б. Джонсон відкрито визнав, що своїм першорядним союзником Британія як і раніше бачить заокеанського партнера: «...союз зі Сполученими Штатами залишається нашим головним пріоритетом» [14]. Особливі надії Британія пов'язує із досягненням угоди зі США про вільну торгівлю.

Співдружність націй, поряд із «особливими» відносинами, мислиться як один із ключових елементів «Глобальної Британії». Британська співдружність націй (як вона тоді називалася) була заснована в 1931 р. об'єднанням домініонів та закріпленням їх внутрішньої автономії. Сьогодні Співдружність налічує 53 країни-учасниці та є важливим компонентом зовнішньополітичного курсу Британії, символом гармонійних постколоніальних відносин та об'єднанням, націленим, згідно з його Статутом, на підтримання принципів прав людини, демократії, безпеки. Для зміцнення зв'язків з економіками Співдружності націй, що швидко зростають Форін-офіс використовує тезу про Британію як про «силу добра» [14].

ЄС залишається важливим торговим партнером Британії. У 2019 р. її експорт до Євросоюзу становив 300 млрд ф. ст. (43 % експорту країни), імпорту – 372 млрд ф. ст. (51 % імпорту). Щодо Європейського союзу Б. Джонсон запевнив, що країна не вживатиме дискримінаційних заходів проти Брюсселя, а буде розвивати зв'язки на новій основі [14].

Як і очікувалось, вихід Сполученого Королівства із складу Європейського Союзу змінив роль держави у світовій політиці. Попри те, що вона є ядерною державою, однією із п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН, Лондон тепер більше союзник англосовітських держав, таких як США і Австралії, головні загрози яких розташовані в Азії, водночас – на європейському континенті голос Британії стає тихішим [5]. Як приклад, загострення відносин ЄС з росією. Велика Британія виступала однією з перших, хто засуджував політику путіна, звинувачуючи в спробах поділити схід Європи на сфери впливу. З виходом держави із ЄС, позиція до росії з боку європейських країн пом'якшилась, а Британія попри наявність ядерного чекмодану, стала практично непоміченою.

Рішення щодо BREXIT був для британців складним і неоднозначним – 49 % на 51 % на користь «виходу» з складу Європейського союзу. Але розмови про те, яку ціну держава заплатить за це – були суперечливими: поки європейські політики та британські євроскептики говорили про трансформацію Сполученого Королівства в другорядну країну на міжнародній арені: «Британії доведеться змиритись з фактом, що вона стала маленькою країною», – прем'єр-міністр Ірландії Лео Варадкар [5] – прем'єр-міністр та прихильник «поза європейської політики» Б. Джонсон наголошував на новій ері для Британії, яка «нарешті стане по-справжньому глобальною».

Головний лозунг, який пролунав як потреба «виходу» з Євросоюзом: «заради відновлення провідної торгової та дипломатичної ролі держави у світі» – не вдався. В торговій сфері держава так і не спромоглась підписати угоди, яка здатна компенсувати втрату найбагатшого ринку у світі – європейського, адже якщо раніше Сполучене Королівство сприймали як другу економіку світу з півмільярдним високооплачуваним населенням, то тепер вона держава з 66 мільйонним населенням на околиці Європи [5]. Більш того, *вільна торгівля з США – не обговорюється*, тому що американський партнер наголошує на важливості вирішення спершу ірландського питання, з яким партнерство для Америки є теж пріоритетним.

Виходячи з цього, актуальним залишається розгляд питання щодо єдності королівства або об'єднання Ірландії. Ця проблема є достатньо гострою, що *не лише стосується питання доходів, але й позиції держави на міжнародній арені*. Шотландія та Північна Ірландія, які завжди чітко проявляли проєвропейську позицію, після BREXIT вирішили не погоджуватись з результатами референдуму та відокремитись від складу Сполученого Королівства для проведення власної, уже незалежної зовнішньої політики, яка буде спрямована на зближення з Європою [7].

Ірландська проблема тривалий час залишалась невирішеною: після BREXIT потрібно було провести кордон, який довгий час не могла узгодити екс-прем'єрка Т. Мей – вирішив Б. Джонсон. Політик погодився прокласти кордон всередині держави і підписати умови про це з ЄС, що допомогло виграти йому вибори у вигляді «прориву» у питанні BREXIT. Згодом, ЄС почав вимагати митного оформлення товарів всередині Британії, які прем'єр-міністр намагався уникнути і знайти альтернативний шлях вирішення проблеми, що врешті-решт потерпіло програшу. Водночас ситуація всередині Північної Ірландії загострювалась: внаслідок проведеного опитування було виявлено, що 67 % вважають, що BREXIT підштовхнув до об'єднання острова, 53 % вважають, що ця подія станеться через 10 років [1]. Європейці у свою чергу підтримують це прагнення з боку ірландців у вигляді 62 % опитаних, що *загострює водночас і відносини з ЄС*.

Послаблення на міжнародній арені поступово відображався результатами внутрішньої політики держави: численні скандали, підвищення податків, інфляція і COVID-19 поставили під сумнів політику навіть тих, хто голосував за BREXIT: на початку 2022 р. задоволені політикою уряду налічувалось близько 38 %. А ті громадяни, які з самого початку проявляли єврооптимістичну позицію було в рази більше [11]. До того ж, експерти заявляють, що економічні наслідки тільки починають проявлятися і якщо COVID рано чи пізно зникне, то BREXIT свою справу ще не завершив.

З початком українсько-російської війни, у Б. Джонсона знайшлась можливість врятувати власне становище у вигляді підвищення репутації міжнародного державного діяча, що допоможе підвищити його рейтинг та повернути віру британців [11]. Окрім, це дає реалізувати концепцію «Глобальної Британії» всьому світу наяву. У власному зверненні Б. Джонсон обіцяє допомогти Україні та її народу, надаючи зброю та пропонуючи моральну підтримку з США та іншими західними країнами [4]. За місяць війни, український президент В. Зеленський та британський прем'єр-міністр Б. Джонсон майже щоденно проводять телефоні розмови, що автоматично кваліфікувало Британію в одного із важливих партнерів для України.

Але попри це, уряд Джонсона знову потрапляє під нищівну критику, в тому числі і з боку Консервативної партії, вважаючи, що реакція Сполученого Королівства на найбільшу

наземну війну в Європі за останні 75 років – «неадекватна та повільна» [4]. Головним гострим питанням стало полегшення в'їзду українським біженцям до країни. Тут потрібно окреслити, що питання міграції практично завжди було прагматичним у державі: постійний та неконтрольований потік біженців, яких приймала держава ще будучи в складі Європейського союзу, викликала незадоволення серед населення та в самої влади. *Саме питання міграції – практично одне з єдиних, яке проявило значний, а головне, позитивний прогрес у відношенні результатів BREXIT*, і саме цей аспект поділив уряд Джонсона по обидва боки в сьогоdnішніх реаліях. Навіть консервативна газета Daily Mail, яка завжди займала антимиграційну позицію наголосила: «Виправте проблеми з візами! Не ганьбіть Британію!» [4]. Зрештою, Б. Джонсон оголосив про спрощення віз і абсолютне скасування деяких вимог. Громадянська підтримка та солідарність з українцям здебільшого перемогла «обмеженість вільного пересування» навіть у тих, для кого цей пункт був пріоритетним на референдумі 2016 р.

Але ситуація в Україні для британського політика є достатньо «влучною»: враховуючи його провали у політиці під час COVID-19, війна росії з Україною дає можливість змінити фокус проблем. [8] Варто зауважити ще те, що з початку вторгнення росії в Україну, обговорення серйозних розбіжностей між Британією та Північною Ірландією – відійшли на другий план. Розуміючи першочерговість реакції на російську агресію, Британія разом з ЄС діють солідарно, до того ж сама держава інколи пропонує ініціативу і проявляє першість. І попри те, що редактори газети Financial Times заявляють: «війна в Україні остаточно поклала кінець лозунгу BREXIT про «глобальну Британію», наголошуючи, що тепер британське правління більш зосередиться на питання європейської безпеки, відкинувши прагнення грати світову роль – з цим можна посперечатись, адже єдність з ЄС щодо російського нападу не суперечить розвитку глобальній ролі Сполученого Королівства [8].

Всі країни європейського континенту, в незалежності від статусу держави ЄС чи ні, розуміють, що росія прагне змінити кордони в Європі і дестабілізувати континент, усвідомлюючи, що якщо не вдасться вистояти, то військова сила порушить усі людські цінності, які вибудовувались в результаті Другої світової війни. Британія стала однією з першою, яка наголошувала над відключенням міжнародної банкової системи SWIFT, внесла в санкції значну кількість впливових російських фігур, проти російської авіації і навіть не очікуючи рішення Брюсселю, першою закриває небо для російських літаків. Та попри таку єдність з Європою, практично усі експерти впевнені, що близькість Європи і Британії в результаті війни лише спостерігається в сфері санкцій проти Росії: «Очевидно, що вони скоординувались, але британське правління навряд змінить своє відношення до Європи». *Британія буде наголошувати на тому, що криза довела правоту її позицій – вони здатні співпрацювати неформально з ЄС* [6]. Але, розглядаючи підхід до вирішенні проблеми, можемо відзначити, що держава, яка менше залежить від поставок російського газу, готова до більш силового вирішення конфлікту або примушення, на відміну від Європи, яка буде намагатись полегшити цей процес, акцентуючи на дипломатичний шлях. Тому між Європою та Британією – лише тимчасове перемир'я, після кризи усі торгові питання та ірландське питання – повернуться на порядок денний [12].

А теза про «глобальну Британію» так і залишається основою зовнішньої політики Британії, але в рамках сьогоdnішніх умов, вона *модифікувалась*. Одним з головних документів, що визначають британську міжнародну політику є так зване «Інтегрувальне рев'ю», прийняте в 2021 р., де зазначається, що «стабільність та безпека євроатлантичного регіону – пріоритет регіональної політики Британії» [3]. Автоматично це означає, що дії держави під час війни – не суперечать поставленій цілі, а велике прагнення розвиватись в бік Азії та Тихоокеанського регіону – неминуче, просто на даний момент цей процес призупинений.

В якомусь сенсі сьогоdnішня війна навколо України – це «подарунок» Джонсону, що допомагає продемонструвати ідею «глобальної Британії» і дозволяє йому робити голосні заяви

про провідну роль Великої Британії. Зараз Сполучене Королівство має здатність встановлювати важливі для нього зв'язки з першочерговим партнером США, які знову разом протистоять «спільному ворогу», співпрацювати з Європою, попри численні заяви, що Британія не зможе мати «голос» на континенті після BREXIT, стати «державою-добра», яка прагне встановити мир та головне – повернути віру в цю ідею британцям. І хоча деякі аспекти концепції є замороженими, але як вірить більшість експертів – це тимчасово, після перемоги України держава продовжить активно розвивати політику в Тихоокеанському регіоні. Більш того, Б. Джонсон наголошує, що Британія може стати над ЄС як гарант безпеки разом з США та акцентує над створенням маленьких груп в рамках НАТО (включаючи балтійські країни й Британію), що також посилить її позиції на міжнародній арені.

Таким чином, вихід Сполученого Королівства з складу Європейського союзу приніс чимало складнощів для реалізації поставлених цілей в рамках «Глобальної Британії» пов'язано з не вирішеністю ключових моментів з європейською організацією, що в результаті поставило під сумнів провідну роль держави у світі. Російсько-українська війна, попри її негативний контекст, надає шанс Сполученому Королівству пригальмувати усі невирішені проблеми як і всередині, так і назовні, надає час, щоб обмірковувати подальші дії. Окрім, це можливість для держави зблизитись з європейським континентом, отримати нові зв'язки, довести, що Лондон спроможний втілювати роль гаранта безпеки та брати на себе відповідальність у прийнятті складних зовнішньополітичних рішень. Більш того, Сполучене Королівство наразі визначається як один із найважливіших партнерів України в боротьбі проти російської агресії і як відзначає сам президент України В. Зеленський, Британія займає найбільш стійку позицію серед партнерів, не балансуючи між росією та Україною, а усіма силами виступає за українські інтереси і перемогу українців. В результаті вище зазначеного матеріалу можна остаточно визначитись, що Лондон наразі намагається максимально використати можливість проявити себе в найкращому світлі перед світом та досягнути визнання її як однієї із провідних держав, які визначають сучасний світовий порядок.

Abstract. This article examines the role of the United Kingdom in the Russian- Ukrainian war and its impact on the international position following the effects of BREXIT. The following methods and approaches were used in the research process: a systematic approach, which provided an opportunity to consider the phenomenon being studied as an integral element, methods of induction and deduction, and dialectical research methods. The author concludes that the UK has the opportunity to show its leadership potential in the international arena, which will allow it to mitigate the complex effects of BREXIT, build the image of a security guarantor and reliable partner for building new communications, enhancing its leadership and opportunities in the framework of the idea “Global Britain”.

Keywords: Great Britain, “Global Britain”, BREXIT, Ukraine, EU.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вендик Ю. Прощай, великая Британия? Каким будет место страны в мире после брексита. *BBC News*. February 4, 2020. URL: <https://www.bbc.com/russian/features-51274232>
2. Хахалкина Е. «Глобальная Британия»: от идеи к воплощению. Текст : непосредственный. *Современная Европа*. 2021. № 1. С. 21–32. (Европейский процесс: страны и регионы). ISSN 0201-7083.
3. BBC News. Як світ реагує на російський напад на Україну? 24 лютого 2022. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-60516062>
4. Boyle Ch. Britain's response to war in Ukraine isn't Boris Johnson's finest hour, critics say. *Los Angeles Times. World and Nation. Ukraine-Russia War*. March 11, 2022. URL: <https://www.latimes.com/world-nation/story/2022-03-11/britain-johnson-response-ukraine-war-refugees-sanctions>
5. Britons lose confidence in Great Britain's position and influence in the world. URL: <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk/britons-lose-confidence-great-britains-position-and-influence-world>
6. Castle S. How a War Helped Ease a Rift Between Britain and the E.U. *The New York Times. Russia-Ukraine War*. March 4, 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/03/04/world/europe/ukraine-britain-eu.html>
7. Брексит год спустя. Выиграла или проиграла Британия от выхода из Евросоюза? *Delfi.ru*. January 3, 2022. URL: <https://www.delfi.lt/ru/abroad/global/breksit-god-spustya-vyigrala-ili-proigrala-britaniya-ot-vyhoda-iz-evrosoyuza.d?id=89103349>
8. Finnis A. What does the Ukraine war mean for the UK? How Russia invasion and Putin sanctions can affect life in UK? *News*. February 28, 2022. URL: <https://inews.co.uk/news/ukraine-war-what-mean-uk-russia-invasion-sanctions-putin-affect-life-britain-explained-1481456>

9. Global Britain is leading the world as a force for good: article by Dominic Raab. URL: <https://www.gov.uk/government/speeches/global-britain-is-leading-the-world-as-a-force-for-good-article-by-dominic-raab>
10. Global Britain: UK Foreign Policy in the Era of Brexit. URL: <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/events/special/2016-12-02-Boris-Johnson.pdf>
11. Gye H., Vaughan R., Waugh P. I'll never vote for Boris again': Why Johnson's reinvention as a war leader may not save him?. *News. Politics*. March 26, 2022. URL: https://inews.co.uk/news/politics/ill-never-vote-for-boris-again-why-johnsons-reinvention-as-a-war-leader-may-not-save-him-1541048?ico=most_popular
12. Kassim H. The latest on the UK-EU negotiations. URL: <https://ukandeu.ac.uk/explainers/thelatest-on-the-uk-eu-negotiations/>
13. Nicholson K. What Does War In Ukraine Actually Mean For The UK? *Huffpost. Politics*. February 20, 2022. URL: https://www.huffingtonpost.co.uk/entry/russia-ukraine-crisis-uk-vladimir-putin_uk_620f8cb0e4b06212585bffe7
14. The Idea of „Global Britain“. URL: https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmfa/780/78005.htm#_idTextAnchor_011

УДК 327:328.185](479.22)(477)

ЗНАЧЕННЯ ГРУЗИНСЬКОГО ДОСВІДУ АНТИКОРУПЦІЙНИХ РЕФОРМ ДЛЯ УКРАЇНИ

І. М. Шурман, І. Ю. Чарських

Анотація. Розглянуто питання, пов'язані зі створенням і функціонуванням інституцій з протидії корупції у Республіці Грузія. Проаналізовано реформи в Грузії, спрямовані на боротьбу з корупцією, серед яких слід назвати скорочення кількості державних службовців з одночасним підвищенням заробітної плати, особливо працівникам судової гілки влади. Відзначено особливості моделі боротьби з корупцією. Надано загальну характеристику антикорупційній політиці Грузії та проаналізовано відповідний позитивний досвід для України.

Ключові слова: корупція, реформи, системні зміни, корумпованість, зарубіжний досвід.

Корупція призводить до системних та глибоких втрат для суспільства та держав. Корупція як непередбачуваний фактор який перешкоджає інвестиціям, створює надмірні витрати для компанії та гальмує економічне зростання. Як наслідок, функції судів та місцевих органів виконавчої влади державного самоврядування вкрай неефективні, а довіра громадян до державних установ підринається. Адже саме корупція руйнівню впливає на імідж країни. Державна політика запобігання та протидії корупції в Україні потребує послідовних та системних заходів, що ґрунтуються на антикорупційному досвіді інших країн, зокрема Грузії, які за останні роки показали значний успіх у подоланні цієї проблеми.

Дослідження та виявлення причин корупції та досвід боротьби з нею в інших країнах дозволяють розробити та впровадити пакет заходів щодо запобігання та протидії корупції в Україні.

Доброчесність і незалежність суддів залишаються в числі головних проблем в сфері розвитку демократичного врядування та верховенства права в Грузії. Завдання досягнення вірного балансу між незалежністю і підзвітністю суддів є складною, і Грузія все ще намагається розв'язати цю проблему. Нова урядова коаліція, яка прийшла до влади в 2012 р. (коаліція «Грузинська мрія»), позначила реформи судової системи і системи кримінального правосуддя в якості одного зі своїх пріоритетних завдань. Протягом декількох років було завершено кілька хвиль реформ, і ще одна хвиля була розпочата [1].

У травні 2013 року перший етап інституційних реформ завершився прийняттям широкого кола законодавчих поправок, підтверджених Венеціанською комісією. На другому етапі реформи судової системи, який був завершений в серпні 2014 р. були враховані конституційні поправки, які ввели в дію принцип безстрокового призначення суддів. У нових поправках до Закону про загальні суди викладаються об'єктивні критерії атестації суддів, які призначаються на трирічний період, до їх можливого довічного